

RECENZJA

rozprawy doktorskiej

mgr inż. arch. Agaty Korzeniowskiej

pt. „Rola i znaczenie tradycji miejsca w rozwoju przestrzennym wsi na przykładzie

Zamagurza Spiskiego”, wykonanej pod kierunkiem

dr. hab. inż. arch. Małgorzaty Drożdż-Szczybury

1. Podstawa formalna recenzji

- Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce, Dz.U. z dnia 30.08.2018 r. poz. 1669 z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora, Dz.U. 2018 poz. 261.
- Pismo Pani Dziekan WA PK dr. hab. inż. arch. Magdaleny Kozień-Woźniak, prof. PK z 22.03.2021 r.
- Umowa o dzieło

2. Charakterystyka formalna rozprawy

Forma i zawartość pracy

Rozprawa będąca przedmiotem recenzji jest jednotomowym opracowaniem liczącym 276 stron numerowanych, w tym 228 stron składających się na zasadniczą część pracy oraz 48 stron zawierających wyszczególnione niżej elementy dodatkowe. Tekst opatrzone 393 przypisami dolnymi, a uzupełniono 28 rycinami oraz 39 tabelami, w tym jedną nienumerowaną.

Struktura pracy obejmuje osiem rozdziałów, w tym Wprowadzenie, cztery rozdziały zasadnicze, Podsumowanie i wnioski końcowe, Aneksy oraz Materiały źródłowe, a ponadto wymagane streszczenie oraz abstract w j. angielskim. Aneksy obejmują: 1. Kalendarium ważniejszych wydarzeń historycznych Zamagurza; 2. Zestawienie obiektów i obszarów przyrodniczych prawnie chronionych; 3. Zestawienie obiektów i obszarów kulturowych prawnie chronionych; 4. Zestawienie zapisów lokalnych strategii rozwoju w formule SWOT, natomiast część Materiały źródłowe obejmuje: Bibliografię (162 numerowane pozycje, w tym 2 pozycje zagraniczne, oraz jeszcze kilka (ok. 10) wydanych w Polsce autorów zagranicznych; 2.

Dokumenty źródłowe (29 numerowanych pozycji); 3. Netografię (53 pozycje); 4. Opracowania i dokumenty prawa miejscowego oraz 5. Akty prawne (67 pozycji).

Wywód wzbogacają tabele (38+1) oraz autorskie (z wyjątkiem archiwalnych) ilustracje (łącznie 28 + te na stronach tytułowych rozdziałów) w formie fotografii, map, schematów oraz widoków. Poza fotografiami ilustracje wykonane są głównie za pomocą rzadkiej dziś techniki tradycyjnej - odręcznej, w formie barwnej. Zdradzają dużą biegłość Doktorantki w posługiwaniu się przyjętymi technikami i dzięki temu tym bardziej stanowią istotne wzbogacenie treści i formy pracy. Przy poszczególnych ilustracjach należałoby jednak podawać konkretne wykorzystane źródła zamiast ogólnej formuły odsyłającej do źródeł wymienionych w tekście.

Praca napisana jest generalnie zwięzłym, komunikatywnym językiem prawidłowym stylistycznie, wolnym od usterek literowych. Jedynie w kilku miejscach zauważono usterki, które należy złożyć na karb niedoskonałej korekty na poziomie rękopisu jakim w istocie jest rozprawa doktorska: s. 22: wykupywali, rozszedł się światowo. Ponadto zdarzają się frazy niepotrzebnie skomplikowane, jak np. (s. 14): *„Jego teoria pozytywna (faktyczna), w swojej części substancjonalnej, bazuje na empirycznych (naukowych) badaniach procesów i faktów, które w części proceduralnej dopełniają metodologicznie funkcjonujące procesy projektowania. Kolejno na wiedzy pozytywnej bazuje normatywna (wytyczna), uzupełniająca fakty o szersze doświadczenia i idee dotyczące badanego tematu, wskazująca kolejno w swojej części proceduralnej optymalny proces projektowy”*. Nie są to jednak na szczęście zbyt częste przypadki.

Większość zestawień w części Aneksy według recenzenta byłaby bardziej czytelna, gdyby zostały umieszczone w tabelach.

Ocena struktury pracy oraz zawartości poszczególnych jej części

Rozdział I Wprowadzenie zawiera cele pracy, tezę, definicję pojęcia tradycja miejsca, zakres pracy, omówienie stanu badań, objaśnienie metodyki oraz opis konstrukcji pracy.

Zwykle praktykuje się rozpoczęcie pracy wstępem omawiającym tło i przedmiot badań, tymczasem Doktorantka od razu artykułuje cele i tezę, ale można to uznać za konsekwencję w pisaniu w sposób konkretny, bez zbędnych rozwlekłości. Przy opisie stanu badań (s.12-14) Doktorantka nie wspomina nic o ewentualnych zagranicznych badaniach obszaru i powiązanych z nim terenów Spisza słowackiego, a jest to przecież obszar w całej pełni transgraniczny. W opisie metodyki badań nieco zabrakło opisu struktury wnioskowania. Może to świadczyć o niepełnej jeszcze autoświadomości badawczej Doktorantki ale, w ocenie recenzenta, na tym etapie jest to dopuszczalne, jako że doktorat ze swej istoty jest pracą kierowaną.

Rozdział II zawiera ogólną charakterystykę obszaru Zamagurza, w tym: informacje ogólne, rys historyczny, omówienie historii akcji kolonizacyjnych i występujących typów układów osadniczych. Doktorantka omawia istotne aspekty stanu istniejącego, jak charakterystyka środowiska, zagospodarowania, w tym sytuacji społecznej, gospodarczej i funkcjonowania obszaru oraz identyfikuje i charakteryzuje obszary problemowe. W ostatnim podrozdziale na podstawie obowiązujących dokumentów omawia podstawy rozwoju strategicznego obszaru. Na tej podstawie konstruuje zbiorczą, syntetyczną analizę SWOT gmin Zamagurza Spiskiego, w wersji pełnej zamieszczoną w części Aneksy. W odbiorze relacji historii Zamagurza miejscami (s. 21) przeszkadza zaburzona chronologia.

Rozdział III identyfikuje i charakteryzuje tradycję miejsca na Zamagurzu, przede wszystkim na wybranych przykładach dwóch wsi. Stąd pierwszy element stanowi uzasadnienie wyboru przykładów do szczegółowej analizy, następnie charakterystyka przekształceń wybranych wsi i dalej: syntetyczna charakterystyka przekształceń wszystkich wsi obszaru (Tab. 20) i w końcu: charakterystyka elementów, które Doktorantka identyfikuje jako nośniki tradycji miejsca. W dalszej części rozdziału przeprowadzona jest analiza tradycji miejsca na podstawie wyodrębnionych elementów przestrzeni obszaru ze szczególnym uwzględnieniem dwóch wybranych wcześniej wsi. Rozdział kończy się wraz z omówieniem ostatniej grupy elementów, natomiast nieco brakuje końcowych wniosków.

Zabrakło precyzji przy wyjaśnieniu zakresu elementów środowiska włączonych do badań zmierzających do identyfikacji tytułowej tradycji miejsca (III/3., s. 127): Doktorantka pisze, że przyjęte parametry ograniczyły zakres analiz wyłączając tereny uprawne, ale jednocześnie badanymi elementami pozostały tereny produkcyjne – nie jest jasne czy chodzi tu o tereny produkcji rolnej, a więc wcześniej zadeklarowane wśród wyłączonych tereny uprawne.

Niezależnie od tego, rozdział ten należy ocenić jako kluczowy w pracy, a jego zawartość zdecydowanie wysoko, jako zwierającą obszerny, kompleksowy materiał, a jego analizy jako prawidłowe.

Rozdział IV to charakterystyka i ogólna ocena dokumentów planistycznych badanego obszaru. Doktorantka dokonuje przeglądu zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla każdej z dwóch wybranych wsi w sekwencji poszczególnych rodzajów elementów zagospodarowania przestrzennego, przy czym w pierwszej kolejności dla grup analizowanych szczegółowo w poprzednim rozdziale. W następnej kolejności analizuje zakres (stopień) realizacji zapisów tych dokumentów. W kolejnym punkcie omówiony jest wpływ zapisów planów na trwanie elementów tradycji miejsca, który został podsumowany zestawieniem skali wpływów tych zapisów na zachowanie tradycji miejsca (Tab. 36). W dwóch kolejnych punktach omówione zostały w kontekście tematu pracy zapisy odpowiednio: Planu zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego oraz innych, raczej wycinkowych dokumentów i opracowań. W ostatnim podrozdziale Doktorantka przedstawia identyfikację problemów rozwoju przestrzennego wsi Zamagurza, wyróżniając na podstawie wcześniej zdefiniowanych wpływów na trwanie tradycji miejsca, grupy zagadnień problemowych, z klasyfikacją pozytywną oraz ujemną, nazwane obszarami problemowymi Zamagurza, co stanowi swego rodzaju podsumowanie rozdziału.

Rozdział V zawiera próbę uogólnienia analizowanych uprzednio aspektów przestrzeni i przekształceń badanego obszaru w kontekście wyników badań nad problemami rozwoju obszarów wiejskich, głównie z wykorzystaniem obszernych odniesień do literatury przedmiotu. Zagadnienie jest obszerne, rozdział krótki (19 stron), a treść podzielone według sześciu aspektów, a więc wydaje się, że trudno w takim zakresie kompleksowo rozpatrzeć tak złożony problem.

Rozdział VI zawiera podsumowanie, w szczególności zestawienie i interpretację wniosków badawczych (m. in. Tab. 37), ich wytyczne realizacyjne oraz weryfikację tezy badawczej.

Część VII, **Aneksy** oraz Część VIII: **Materiały źródłowe**, to rozdziały o zawartości wyszczególnionej na wstępie.

Doktorantka wykazała się generalnie właściwym doбором literatury przedmiotu, chociaż mankamentem jest to, że publikacje autorów zagranicznych stanowią znikomy odsetek wykorzystanych źródeł (kilka na 162). Potwierdza to tezę recenzenta, że praca

skoncentrowana jest na bardzo specyficznym obszarze i na jego specyfice właśnie, stąd konieczna jest ostrożność przy proponowaniu uogólnień uzyskanych wniosków.

Struktura zasadniczo nie odbiega od stosowanych w pracach doktorskich (choć zwykle stosuje się obszerniejszy wstęp do analizowanego problemu), jest logiczna, a zapewne wynika ze specyfiki analizowanego obszaru, a także ze specyfiki zagadnienia, stąd w początkowej części sporo miejsca poświęconego wyjaśnieniu pojęcia tradycji miejsca.

Przypisami Doktorantka posługuje się w sposób prawidłowy.

3. Ocena istotności naukowej tematu oraz tezy

Praca porusza się w obszarze tematycznym teorii planowania przestrzennego, ściślej: planowania obszarów wiejskich. Doktorantka omawia problematykę kulturowych podstaw procesów zachodzących w ramach rozwoju przestrzennego, siłą rzeczy dotykając aspektów przekształceń krajobrazu przyrodniczego i kulturowego. Jest to problematyka istotna i wymagająca ciągłych studiów, jako że procesy przekształceń w tym zakresie zachodzą w sposób bardzo dynamiczny, wprowadzając istotne zmiany w otaczającej nas przestrzeni – niestety, głównie w kierunku zacierania granic oraz odrębności dawnych subregionów, a nawet regionów w efekcie szeroko rozumianej globalizacji. Jednocześnie badania w tym zakresie mogą być pretekstem do dokładniejszego zbadania wybranego obszaru: podregionu lub regionu kulturowego, w tym przypadku Zamagurza Spiskiego. Tu rodzi się pewna wątpliwość, jako przyczynek do dyskusji: na ile badania tak specyficznego (przynajmniej historycznie, ale w konsekwencji i kulturowo) obszaru jakim w warunkach polskich jest Zamagurze, mogą być podstawą do uogólniania wniosków, a zarówno zadeklarowany cel naukowo-badawczy jak i cel aplikacyjny wskazują na taką motywację jako istotną, choć nie jedyną. Jest to zagadnienie warte przedyskutowania.

Z drugiej strony uzasadnieniem podjęcia badań na wybranym obszarze jest dość skromny dotąd ich zasób (zwłaszcza w porównaniu z sąsiednim Podhalem), jak i niewątpliwie atrakcyjność badawcza, w tym w świetle podejmowanego tematu: roli tradycji miejsca w kontekście przekształceń przestrzennych. W przypadku niewątpliwie wyodrębnionego i wyrazistego kulturowo podregionu jest to istotnym uzasadnieniem. To wszystko świadczy o istotności naukowej tematu, ale i ewentualnie również aplikacyjnej.

Zadeklarowana przez Doktorantkę teza (s. 8) odnosi formę tradycji miejsca do krajobrazu kulturowego i sytuuje ją jako obraz ponadczasowych rozwiązań dla rozwoju przestrzennego wsi. Zakłada uwarunkowanie roli tradycji miejsca jej (długim) trwaniem i wymaga potwierdzenia lub obalenia, a więc wypełnia znamiona hipotezy badawczej. Jej uzupełnieniem, zdaniem recenzenta wręcz drugim członem, sformułowanym z podkreśleniem oddziaływania dynamiki procesów, jest znajdujące się na s. 11 stwierdzenie (zilustrowane barwnym schematem) na temat zasad i uwarunkowań procesów dotyczących form tradycji miejsca jako środków dla formułowania optymalnych kierunków rozwoju w planowaniu przestrzennym wsi. Recenzent rozumie rozdzielanie obu tych stwierdzeń, jako że pierwsze stanowi wstępne założenie, a drugie, odnoszące się do praktyki, jest wynikiem rozważań zawartych na rozdzielających je stronach.

4. Merytoryczna ocena pracy

Zakres problemowy pracy obejmuje badania w sferze historii badanych terenów, procesów rozwoju wiejskich układów przestrzennych (ruralistyka) i wynikających stąd: tradycji, tradycji

miejsca, kształtowania (kreowania?) rozwoju przestrzennego, a więc w zakresie planowania strategicznego oraz planowania przestrzennego.

Zakres pracy w wymiarze czasowym obejmuje okres od pojawienia się stałego osadnictwa na Zamagurzu, aż do dnia dzisiejszego (s. 12), a w wymiarze terytorialnym obejmuje obszar polskiej części Zamagurza Spiskiego, z koniecznymi odniesieniami do terenów znajdujących się w granicach Słowacji.

Doktorantka deklaruje (s. 8) główny cel naukowy pracy (określenie czynników generujących procesy zachodzące w strukturach wiejskich układów osadniczych, w kierunku ich wykorzystania do optymalnie najlepszego rozwoju) i dwa cele pośrednie (kompleksowe zbadanie polskiej części Zamagurza Spiskiego, oraz na tym przykładzie problematyki planowania przestrzennego obszarów wiejskich). Jak wspomniano wyżej, w odniesieniu do ostatniego celu w ocenie recenzenta jest to zbyt wąski i specyficzny poligon badawczy jako podstawa dla takich uogólnień, natomiast ma to wymiar raczej poszerzenia wiedzy i doświadczenia Doktorantki w zakresie tej problematyki. Jako cel aplikacyjny Doktorantka podaje *„sformułowanie wniosków określających optymalne działania w rozwoju obszarów wiejskich, wykorzystujące zapis tradycji miejsca.”*

Po ustaleniu zasadniczych ram badań w Rozdziale I, oraz charakterystyki badanego obszaru w Rozdziale II, zasadnicze znaczenie dla oceny pracy mają rozdziały III i IV. W pierwszym z nich Doktorantka dokonuje wyboru przykładów do badań szczegółowych (Frydman, Czarna Góra – Tabela 11, s. 60), wykorzystując cztery kryteria wyboru (czytelność inicjalnego układu przestrzennego, stan rozwoju i funkcjonowania gospodarki oraz występowanie dwóch kategorii obszarów prawnie chronionych), uwzględniając także zróżnicowanie przynależności administracyjnej. Dwa pierwsze kryteria mają charakter bardziej ocenny, trzy kolejne obiektywne, ale można przyjąć, że wszystkie odnoszą się do celu jakemu służy badanie, czyli identyfikacji form tradycji miejsca zapisanej w szeroko pojętym gospodarowaniu przestrzenią. Autorka uzasadnia sposób wykorzystania poszczególnych kryteriów – nieco niejasne jest wyjaśnienie do kryterium Stan rozwoju i funkcjonowania lokalnej gospodarki, który kończy stwierdzenie (s. 63), że obie wsie „zostały wybrane ze względu na ogólny potencjał”. Nie jest jasne czy istotne było zachowanie tradycyjnych form gospodarowania?

Następnie znajdujemy szczegółową charakterystykę obu wsi oraz charakterystykę ich przekształceń. Doktorantka pokazuje to przede wszystkim na sekwencji schematów całościowo pokazanych układów siedliskowych obu wsi (Ryc. 12 i 24), a także schematów wycinkowych, pokazujących kierunek zmian w strukturze podziałów własnościowych. Zwłaszcza te ostatnie, jak wiadomo, należą do najtrwalszych elementów zagospodarowania terenu, a więc proces ich zmian jest bardzo miarodajnym wskaźnikiem dynamiki i kierunków przekształceń w długim okresie.

W kolejnej części rozdziału Doktorantka dokonuje uogólnionej analizy przekształceń przestrzennych wsi całego obszaru, z podziałem na drogi, działki siedliskowe, tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny zabudowy usługowej, tereny produkcyjne, przestrzenie publiczne. Ogólna charakterystyka procesów jest lakoniczna (s. 119-120), ale synteza tych procesów zebrana jest w Tabeli 20, gdzie przedstawiono ryciny układów historycznych oraz wg stanu obecnego, a także wypunktowano charakterystykę elementów zachowanych oraz obszarów przyrostów struktur.

W ostatniej części przeprowadzona została identyfikacja tradycji miejsca. Analiza wg przyjętego wcześniej klucza elementów przestrzeni prowadzona jest w sekwencji: forma zapisu tradycji miejsca, czynniki kształtujące powstanie oraz zmiany formy, wpływ trwania

formy tradycji miejsca każdej z grup elementów na pozostałe elementy. Analiza polega na ocenie wpływu czynników z grupy naturalnych oraz kulturowych uczestniczących w procesie powstawania i przekształceń poszczególnych z wyodrębnionych elementów składających się na układ przestrzenny wsi Zamagurza (Tab. 21, 23, 25, 27, 29, 31), oraz na ocenie wpływu trwania form tradycji miejsca poszczególnych analizowanych grup elementów na elementy struktury poszczególnych wsi (Tab. 22, 24, 26, 28, 30, 32). W towarzyszącym opisie Doktorantka pokrótce objaśnia stan faktyczny, a oceny grupuje w tabelach, słusznie posługując się skalą trójstopniową, która zapewnia wyrazistość ocen.

Wydaje się, że w tym rozdziale brakuje wniosków wskazujących najistotniejsze zidentyfikowane elementy form tradycji miejsca oraz czynniki o największym wpływie na ich zachowanie i stwierdzenia jakie prawidłowości wyłaniają się z analizy poszczególnych czynników w odniesieniu do poszczególnych wsi, choć później wnioski zawarto w rozdziale VI.

W rozdziale IV Doktorantka dokonuje przeglądu dokumentów planistycznych obowiązujących na badanym obszarze pod kątem, jak pisze na s. 16: „*funkcjonowania form tradycji*”. Jest to powód uzasadniony, jednak dalej w tym samym akapicie Doktoranta stwierdza, że „*celem analiz jest wskazanie zestawu problemów wsi zamagurskich w ujęciu planowania przestrzennego*”, czyli jak należy rozumieć bardziej ogólnych. Problemy rozwoju przestrzennego badanego obszaru zostały wskazane przy okazji omawiania jego historii i ogólnej charakterystyki, tymczasem z punktu widzenia tematu pracy kluczowy byłby pierwszy z podanych przez Doktorantkę powodów. Doktorantka omawia zapisy mpzp (s. 162 i dalsze) w odniesieniu do dwóch analizowanych wcześniej szczegółowo wsi oraz, już ogólniej, dla pozostałych, a następnie omawia z wykorzystaniem tabel zawierających m.in. waloryzację procentową, zakres realizacji ustaleń planów (s. s.176) oraz, w skali trójstopniowej, wpływ zapisów planów na trwanie tradycji miejsca (s. 178). Doktorantka nie wyjaśnia dlaczego pomija omówienie studiów gmin, a za to omawia Plan zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego. Ten i kolejne, głównie sektorowe, dokumenty są omówione w sposób przypominający krótkie charakterystyki zawartości, brak wyraźnych odniesień do zapisów na temat elementów tradycji miejsca. Rozdział zamyka wypunktowane wyliczenie problemów rozwoju przestrzennego obszaru z podziałem na kategorie problemów. Doktorantka nie wyjaśnia czy „*obszary problemowe, obejmujące pozytywne (+) i negatywne (-) aspekty ich funkcjonowania*” (s. 186) dotyczą funkcjonowania tych obszarów w ogóle czy też funkcjonowania w kontekście elementów czy też zdefiniowanych wpływów na trwanie tradycji miejsca, natomiast pozytywne jest to, że rozdział ten uzyskuje w tej formie rodzaj podsumowania.

Rozdział V to, jak wspomniano wcześniej, próba uogólnienia wyników badań nad procesami przestrzennymi na Zamagurzu Spiskim w odniesieniu do problematyki rozwoju obszarów wiejskich. Recenzent uważa tę próbę za co najmniej ryzykowną ze względu na wyjątkową specyfikę badanego obszaru. W istocie rozdział ten to przegląd literatury w zakresie różnych zagadnień związanych z tematem pracy, a więc mógłby uzupełnić omówienie stanu badań, przy czym dotyka szerokiego spektrum problemów i odczuwa się brak koncentracji wokół tytułowej tradycji miejsca.

W ocenie recenzenta pewne wskazane wyżej niedostatki w zakresie wnioskowania w głównych rozdziałach rekompensowane są w Rozdziale VI: Podsumowanie i wnioski końcowe. Tabela 37 zawiera zbiorcze zestawienie sparametryzowanych wniosków badawczych. Opracowana jest ona na podstawie wyników zestawień zamieszczonych w Rozdziale III. Zestawienie zawiera wyniki oceny wpływu poszczególnych czynników

zgrupowanych w kategoriach czynników naturalnych oraz kulturowych na poszczególne istotne z punktu widzenia przedmiotu badań aspekty (powstanie, trwanie, zmiana) poszczególnych kategorii elementów badanych struktur, jako nośników potencjału tradycji miejsca. W kolejnych częściach tabeli przedstawiono zestawienie ocen wpływu trwania tradycji miejsca na obszary struktury oraz wynik oceny wpływu zapisów miejscowych planów zagospodarowania. Wyniki oceny parametrycznej uzupełniono wnioskami badawczymi (s. 214-218) z podziałem na poszczególne kategorie badanych elementów struktury. W ocenie recenzenta wnioski te są bardzo trafne, wszechstronne i świadczą finalnie o rzetelności badań i w efekcie o kompetencji Doktorantki.

Wnioski badawcze uzupełnione są wnioskami aplikacyjnymi, które mają na celu wskazanie kierunków zastosowania tych pierwszych w polityce rozwojowej obszaru oraz ogólnie. Zestawienie w Tabeli 38 w niektórych przypadkach nie jest w pełni przekonujące: dlaczego działki siedliskowe mają wpływ na drogi i położenie o sile 2, natomiast działki, przestrzeń publiczna i (zwłaszcza) działki siedliskowe na kategorię Środowisko i ekologia tylko na poziomie 1, gdy przecież te ostatnie wiążą się częściowo z rolniczą przestrzenią produkcyjną oraz zachodzącymi obecnie dynamicznie procesami rozpraszania osadnictwa, co ma istotny wpływ na środowisko. Wnioski przedstawione opisowo na s. 220-222 mają charakter bardzo ogólnie-postulatywny, a więc ich przydatność aplikacyjna wydaje się być ograniczona. Bardziej konkretny wymiar wydają się mieć wnioski na kolejnych stronach, odnoszące się do poszczególnych obszarów problemowych. Rozdział oraz część zasadniczą pracy zamyka weryfikacja tezy badawczej. Wyartykułowane w punktach podsumowanie wniosków z badań, z wyłuszczeniem zasadniczych stwierdzeń, które w sumie składają się na potwierdzenie tezy na temat tradycji miejsca jako posiadającego formę, trwającego w krajobrazie stworzonego przez ludzi obrazu ponadczasowych rozwiązań rozwoju przestrzennego, mającego potencjał przydatny dziś i w przyszłości, zgodnie z deklaracją Doktorantki niewątpliwie potwierdza przyjętą na wstępie tezę.

Na zakończenie oceny merytorycznej nie można pominąć wspomnienia o pewnych błędach, przeważnie drobnych, których nie ustrzegła się Doktorantka.

Na s. 14-15 zamieszczone zostało omówienie metodyki badań. Nie jest niestety to opis klarowny, a w pkt. 2 Doktorantka pisze: „Zastosowaną do opisanego etapu metodą badawczą była technika”. Należy podkreślić, że metody badań naukowych oraz techniki badawcze, są to dwie odrębne kategorie.

Na s. 162 przy omawianiu dokumentów planistycznych, w odniesieniu do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zastrzega: „jeżeli na danym obszarze ono obowiązuje”. Zgodnie z zapisami ustawy z 2003 roku studium samorząd lokalny obowiązkowo sporządza dla całego obszaru gminy.

Na s. 196 skrót KPZK Doktorantka rozszyfrowuje jako Komisję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, zamiast Komitet ... PAN.

Na s. 226-227 wśród twierdzeń potwierdzających tezę badawczą, znalazły się niezręczne stwierdzenia utożsamiające tradycję miejsca z żywym organizmem, czy rozważania o niej jako o „lekarstwie” lub czymś wspierającym w „chorobie”.

Podsumowanie

Praca dotyczy zagadnienia aktualnego i istotnego naukowo. Zawartość pracy wykazuje ogólną orientację Autorki w opisywanej problematyce. Doktorantka generalnie prawidłowo przyjęła założenia badań, zgromadziła materiał badawczy, w tym w dużej mierze we własnym zakresie w terenie, konsekwentnie przeprowadziła jego analizę i prawidłowo skonstruowała wnioski. Wskazane powyżej mankamenty i niedoskonałości pracy nie podważają ogólnej pozytywnej oceny i nie umniejszają wartości pracy. Przedstawiony materiał zawiera konkluzje przydatne zarówno w sensie naukowym, jak i aplikacyjnym.

5. Konkluzja

Biorąc pod uwagę powyższą ocenę rozpatrywanej dysertacji mgr inż. arch. Agaty Korzeniowskiej pt. „Rola i znaczenie tradycji miejsca w rozwoju przestrzennym wsi na przykładzie Zamagurza Spiskiego” stwierdzam, że spełnia ona wymogi stawiane pracom doktorskim w dyscyplinie architektura i urbanistyka i może być przedmiotem publicznej obrony.

Białystok, 29.05.2021 r.

